

ርእሱ-ዓንቀጽ

ተፋላሊኝ ብዛዕባ ኤርትራ እናቕዘምካ ባህርያዊ ሞት ምጽባይዶ ይሓይሽ ወይስ ጌጋታትካ ገምጊምካን ተጠርኒፍካን ንመጻኢ ምሕሳብ?

ብሓልዮት መጽናዕትን ምርምርን ጉጅለ ደቀባት-ኤርትራ 08 ጥሪ 2009 ዓ.ም.

ህዝቢ ኤርትራ ንነጻነቱን ክብሩን ኢሉ ሰፍ ዘይብል መስዋእቲ ብምክፋል፡ ንጸላኢኡ ስዒሩዎ እዩ። ንሃገሩ ኤርትራ ከኣ ምስ ባሕራን መሬታን፡ ካብ መንግስቲ ኢትዮጵያ ነጻ ኣውጺኡዋዩ። ዘይሕክኽ ታሪኽ ድማ ኣብ ዓለም ኣመዝጊቡዩ። ብፍላይ ገዳይም መራሕቲ ሰራዊትን ካድሬታትን፡ ከምኡውን ላዕለዎት ሓለፍቲ ሰብ-ስልጣናትን ጀነራላትን፡ ኣባላት ማኣከላይ ሽማግሌ ህ.ግ.ሓ.ኤ.፡ ብሓፈሻ ድማ ህዝቢ ኤርትራን ግን፡ ድሕሪ ነጻነት እንታይ ዓይነት መንግስቲ ከምዝትከል ኣይተዳለወሉን። መኸንያቱ ከኣ ኣብ ልዕሊቶም መራሕቱ ምቅጽጻር ከይገበረ፡ ብግርህነት ኣሚኑ ደድሕሪኦም ስለዝሰገቡዩ። ብኣንጻር ግን ህ.ግ.ሓ.ኤ. ቅድሚ ነስመራ ምእታውን ስልጣን ምሓዘን፡ ኣብ ውሽጢ ህ.ግ.ሓ.ኤ. ሓደ ስወር ኣጀንዳ ዝነበሮ ጉጅለ፡ ነዚ ሕጂ ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ብዓመጽ ዝገዝእ ዘሎ ስልርዓት ንምትግባር፡ ብመደብ ተዳልዮሉ ጸኒሑዩ። ከም ኣብነት ንምጥቃስ ብመሃንድስ ኢሲያስን ደቀ-መዛምርቱ ከም ብዓል የማነ ማንኪን ክሻን ናይዝገ ክፍሉን..ወዘተ..ዓላማን መደባትን መንግስቲ ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ. ድሮ ሓንጺጾም ተዳልዮምሉ ጸኒሑምዮም። ብፍላይ ሰራዊት ኤርትራ ምስ ብዙሓት መራሕቱን፡ ህዝቢ ኤርትራን ግን ብዘይ ምርምርን ንቕሓትን ብገርህኛ እምነት ጥራይ ከየቕለበሎም ተሃሚሉ ግዳይ ኮይኑዩ። ይኹን እንበር ኣብ ድሮ ረፈረንዶም ንውዲት ኢሲያስ ዘለለዩ ጀጋኑ፡ መብጽዓ ሰውኣት ሕጂ ይተግበር ኢሎም ሰላማዊ ሰልፊ ኣካይዶምዮም። ብረቂቕ ስለላዎ ስልቲ ግን ከምዘሰቅጡ ኮይኖምዮም።

ብድሕሪኡ ድማ እቲ ስወር ኣጀንዳ ዝነበሮ ጉጅለ፡ ህዝብን ሰራዊትን ኣጸቢቑ ከየለለዩ ከሎ፡ ዛጊት ኣብ ስልጣን ድይብ ምስበለ፡ ተቐዳዲሙ መሓወር ስለላን ቍጠባን ወኒኑ ኣንጻ ህዝብን ሰራዊትን ወፊራኡ ኣካይዱ። ንሱ ድማ ጽዑቕ ስለላዊ ሚላ እናተጠቐመ፡ ነተን ንህዝቢ ከላዕላ ዝኸእላ መስኖታት ክሓትመን ጀሚሩ። ጐኒ-ጐኒ ስለላዊ ወፍሩ ድማ ዘይፍጸም ተስፋታትን መብጽዓታትን፡ ብፕሮፓጋንዳ ማዕከናቱ እንዳፈነወ፡ ኣብ ክንዲ መሰረታዊ ሽግር ህዝቢ ዝፈትሕ፡ ንህዝቢ ንምድንጋር ዝኸፍኤ ጐራሕ ስልቲ ክጥቀም መሪጹ። ብስነ-ኣእምራዊ ፋሺስትነት እናተመርሖ ድማ፡ ነተን ንህዝቢ ዘደናግራ ቀመማት ምሂዙ፡ ብረቂቕ ስነ-ኣእምራዊ ወፍሪ ንህዝቢ ኤርትራ ክምርዞ ጀሚሩ።

ንኣብነት “ተጋደልቲ ዝነበሩ ብልሽውና ለሚዶም ዓንቁፎምና፡ መንግስቲ የመን ደሴታት ሓኒሽ መንጠሎምና፡ መንግስቲ ሱዳን መጃሃዲን ፈኒዮምልና፡ መንግስቲ ጅቡቲ ተጸቢኣትና፡ ወያኔ ቀንኢምልና”። ዝብላ መርዚ ዘለወን መኸንያታት እንዳፈጠረ፡ ሽግር ህዝቢ ከይፈትሕ ሓሓደሽቲ ሽግራት እንወሰኽ ኣብ ሸንኩለል ኣትዩ። ነዘን ዙለን መኸንያታት ፈጠሩ ድማ ንህዝቢ ምስ ኩሎም ጐረባብቲ ሃገራት እንዳእናቕቶ፡ ኣብ ውሽጢ ሃገር መሬት ህዝብን ገንዘብ ህዝብን ወኒኑ ላሕ ኣቢሉ ኣደንዚዞዎ። ነዚ ኩሉ እንዳፈጸመ ግን እቲ ህዝቢ ገና ካብቲ ሃገራዊ ኣምነቱ ከይወጸ፡ “ብዘይካ ብረት እንታይዶ ሒዞም ካብ ቦረኻ ኣትዮምዮም፡ እስከ ንጸቡዮም” እናበለ ከይተቐወሞ ክስዕሶ ጸኒሑ።

ኢሲያስ ግን ገና ነስመራ ከይኣቶ ከሎ ጥራይ፡ ብቢልዮናት ዝቕጽር ናይ ወጻኢ ባጤራ ኣብ ዝተፈላለዩ ዓበይቲ ባንክታት ወጻኢ ሓቢኡዎ ኣትዮዩ። ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ. ዓላማን ተልእኾን ስለዘለዎ፡ ረቂቕ ስለላዊ ሚላ ብመደብ ተጠቐሙ “ገንዘብ የልቦን” ኣብ ውሽጥን ኣብ ወጻኢን ዘሎኻ ወዲ ሃገር ቍርሲ ተጋደልቲ ምሳሕ ተጋደልት ክልተ ካብ ሚእቲ ኣንዳበለ፡ ክምዝምዞ ጀሚሩ። ብከምዚ ሚላዚ ድማ ንህዝቢ ኤርትራ፡ ካብ ዝሓሰመ ኣብ ኣዝዩ ዘስካሕክሕ መነባብሮ ኣእትዩ፡ ነታ ነጻነት ፎእ ከምዝብላ ገይሩ ዘርምዘርሞ ኣትሪፉዎ ኣሎ። ነቲ ኩሉ ስወር ፍጻሜታት ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ. ተንቲና ከኸቕርቦ ግዜን ማዕከን ጽሑፍን ኣይኣኸለናን እዩ። ካብቶም መንግስቲ ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ. ዝፈጠሮም፡ ማእለያ ዘይብሎም፡ እሞ ከኣ ዳርጋ ኩሉ ሰብ ፈሊጡዎም ዘሎ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ብተደጋጋሚ ዘውርዶም ዘሎ ክፉኣት ኢ-ሰብኣዊ ግፍዕታት፡ ብመጠኑ ክንጠቅስ ኢና።

ብሽፊል ነዞም ኣብ ታሕቲ ተዘርዚሮም ዘለው ምክትታል እኹልዮ።

1ይ) መንእሰያት ኣብ ከተማታት ኤርትራ ኣንተድኦ ተቐሚጦም፡ ነቲ ንሱ ዝፍጽሞ ዓመጻዊ ግፍዕታት ተቐባዮም ተቐውሞ ከየልዕሉ፡ ካብ ማኣዲ ትምህርቶም ኣመዛቢሉ ንሕልፊታት ብኣርዑት ባርነት ተቈሪፎም፡ ንመጻኢ ህይወቶም ከይሓስቡ፡ “ሃገራዊ-ኣገልግሎት” ብዝብል ሜላ ኣብ ሳዋ ተጻጉሮም ከነብሩ ፈሪዱዎም።

እቲ መንግስቲ ነዚ ኣከይ-ፍጻሜትዚ እናፈጸመ ኣንከሎ ግን፡ ኣብ ውሽጢ ይኹን ኣብ ወጻኢ ዘሎ ህዝብን ሰራዊን እናርኣየን እናሰምዐን ከሎ ዓገብ ኣይበለን።

2ይ) ገዳይም መራሕቲ ሰውራን ሚንስተራትን ጋዜጠኛታትን፡ ነቲ ስልትታቱ ስለዝፈለጡዎ፡ ዲሞክራሲያዊ ለውጢ ንክግበር ስለዝጠለቡ ኣሲሩዎምን ቀንጺሉዎምን። ኣካለ-ስንኩላን ንመሰል ህዝብን ንመሰሎምን ሰላማዊ ሰልፊ ምስ ገበሩ ብጥይት ቁልዩዎም።

እቲ መንግስቲ ነዚ ነዚ ገብንዚ እናፈጸመ ኣንከሎ ግን፡ ኣብ ውሽጢ ይኹን ኣብ ወጻኢ ዘሎ ህዝብን ሰራዊን እናርኣየን እናሰምዐን ክቃወም ኣይተበገሰን።

3ይ) ሓያል ውሕጅ ኣንቃኣሪሩ ይውሕጅ ከምዝብሃል፡ ስርዓት-ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ. ንደቆም ባዕሉ ገፊፉ ከብቅዕ፡ ነቶም ካብ ኢዱ ዝመለቑዎ መንእሰያት ኣብ ወለዶም ተሰልቢጡ፡ “ወለዲ ደቕኹም ንስደት ኣህዲምኩም” እናበለ፡ ኣደዳ መቐጻዕትን ማእሰርትን ገይሩ፡ ክብረቶም ቀንጢጡ ንኣብያት-ማእሰርቲ ኣስፊሩዎም።

እቲ መንግስቲ ነዚ ገብንዚ እናፈጸመ ኣንከሎ ግን፡ ኣብ ውሽጢ ይኹን ኣብ ወጻኢ ዘሎ ህዝብን ሰራዊን እናርኣየን እናሰምዐን ዓገብ ክብል ኣይተራእየን።

4ይ) መራሕቲ ሃይማኖትን መማህራንን ብዘይ-ፍርዲ ተሓይሮምን ተመቑሖምን ክሳቅዩ ከለው፡ እቲ መንግስቲ ነዚ ኣብ ታሪኽ ገዛእቲ መንግስታት ተፈጸሙ ዘይፈልጥ፡ ገበን ብወዲ-ሃገር መንግስቲ ክፍጽም ኣናርእዩዎ፡ ኣብ ውሽጢ ይኹን ኣብ ወጻኢ ዘሎ ህዝብን ሰራዊን ክቃወም ኣይተራእየን።

5ይ) ህዝቢ ብኸብዱ ተታሒዞ ኣብ ነንሓድሕዱ ምትእምማን ኣጥፊኡ፡ ብፈላሊልኻ ግዛእ ተቐይዶ ከርፋሕ ናብራ እንዳ-ኣሕለፈ ከሎ ኣብ ውሽጢ ይኹን ኣብ ወጻኢ ዘሎ ህዝብን ሰራዊን ኣይተላዕለን።

6ይ) ኣብ ታሪኽ ሃገርናን ህዝብናን ተራእዩ ዘይፈልጥ ኣንጻር ባህልናን ልምድናን፡ ክቡር ሃይማኖትናን ብልሽውና ዓመጽን ኣትዩዎ ከሎ፡ ኣብ ውሽጢ ይኹን ኣብ ወጻኢ ዘሎ ህዝብን ሰራዊን ክዓግቶ ኣይከኣለን።

7ይ) መሰል ዋንነት መሬት ዜጋታት ተገቢቱ፡ መሳርሒ ዲክታቶርያዊ ሃሱሳት ሰብ-ስልጣናት ኢ-ህ.ግ.ዲ.ፍ. ከይኩ ከሎ፡ ኣብ ውሽጢ ይኹን ኣብ ወጻኢ ዘሎ ህዝብን ሰራዊን ሕጂስ ይኣክል ኣይበለን።

8ይ) ሓረስቶት ዘፍረይዎ ማእቶት ንክይሸጡን ከይልውጡን፡ ብዋርድያታት ኢሲያስ ተኣገዶም፡ ካብተን ቍሩብ-ቍራቦ እቶቶም ንስርዓት ህግደፍ ንክረክቡ እንዳተቐሰቡ ክለው፡ ኣብ ውሽጢ ይኹን ኣብ ወጻኢ ዘሎ ህዝብን ሰራዊን ግን ግደፍ ኣይበለን።

9ይ) ህዝቢ ብሰንኪ ሕጽረት መግቢ ብጥምየት ዓጸቦን ተሳቕዩ፡ ህጹጽ ረዲኤት ኣብ ዝጽበዩሉ ዘሎ እዋን፡ ስርዓት ህግደፍ ንኹሉ ሰብኣዊ ረዲኤት ንክይኣቱ ከልኪሉ፡ ብኣንጻሩ ግን ዋጋ ረድኤት ብጥረ ገንዘብ ተዋሂቡዎ፡ ኣብ ካላኡ ክኸዝኖ ከሎ፡ ኣብ ውሽጢ ይኹን ኣብ ወጻኢ ዘሎ ህዝብን ሰራዊን “ሕጂስ ይኣክል!” ኣይበለን።

10ይ) ስርዓ ህግደፍ ባዕሉ ዝፈጠሮ ሓደገኛ ምትኹታኹ፡ ጥቡቕ ዝምድናታት ምስ ገብረ-ሸበራን እኸረርቲ ሃይማኖት ዝብሃሉን ተላፊኑ፡ ሃገራዊን ህዝባዊን ሓላፍነቱ ረሲዑ ኣብ ሸንኮለል ጥሒሉ ከሎ፡ ኣብ ውሽጢ ይኹን ኣብ ወጻኢ ዘሎ ህዝብን ሰራዊን ዓገብ ክብል ኣይተራእየን። እቲ ተቐባሚ ሓይሊ ዝብሃል ድማ ብውህደት ብሓደ መሪሕነት ተማእኪሉ ኣብ ሕቡራት መንግስታትን ኤውሮጳ-ሕብረትን ከቃልዮ ኣይበቐዎን።

11.) እታ ሃገር ነጻ ወጸኣ ተባሂሉ ካብ ዝንገረላ እንሆ 18 ዓመታት ሓሊፉ። እቲ ህዝቢ ግን ኣብ ዲቕ ዝበለ ባርነት ኣትዩ ከምዘሎ ንኹሉ ዓለም በሪሁሉዮ። እቲ ሰራዊትን፡ ኣብ ውሽጢ ይኹን ኣብ ወጻኢ ዘሎ ህዝብን ግን፡ ነቲ ብመንግስቲ ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ. ዝፍጸም ዘሎ ስልታዊ መግዛእቲ፡ ተረዲኡን ገምጊሙን፡ ተጠርኒፉ ክቃወም ኣብ ክንዲ ዝጅምር፡ ክሳብ ሎሚ ተፋላልዩን ርዒዶን ግዳይ ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ. ኮይኑ፡ እናቕዘመን እናተራገመን ይሕልፎ ኣሎ።

ፍታሕ

ኣብ መዋእል ደርግን ንጉስ ሃይለስላሴን፡ ህዝቢ ኤርትራ ብረት ኣልዒሉዮ መኪቱ እምበር፡ ኣንጻር ጥቕሙ ተፋላልዩ ኣይኮነን እናቕዘመን እናተራገመን ንባህርያዊ ሞት ተጸቢዮ። ስለዚ እቲ ፍታሕ ኩሉ ህዝቢ ኤርትራ፡ ኣብ ወጻኢ ዘሎ ይኹን ኣብ ውሽጢ፡ እቲ ብዘይ ደሞዝ ዝግዛእ ዘሎ መላእ ሰራዊት ይኹን ተቃዋሚ እዩ ብሃላይ፡ ብዘይንሕሲዮ ጃምላዊ ጥፍኣት ይጽበዮ ስለዘሎ፡ ዝሓለፈ ተመክሮታቱ ገምጊሙ ተጠርኒፉ ንመጻኢ ክሓስብ እዋኑ ይጠልቦ ኣሎ። ሓደ ወድሰብ ሞይቱ ኣብ ጉድጓድ ክኣቱ ከሎ ንበይኑዮ ዝቕበር። ስለዚ ነበሲ-ወከፍ ወዲ ሃገር ንመሰሉን ንመንነቱን ክብል ቅድም ነፍሱ-ፈቲሹ ሕድገታት ክገብር ክቕረብ ኣሎዎ። ብድሕሪኡ ምስ ካልኣት ደቂ ሃገር ተቃራሪቡን ተጠርኒፉን ንኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ ብሓባርን ብፍልጠትን ክምክቶ ክብገስ ኣለዎ። ነበሱ ከየለለዩ መንግስቲ ኢሲያስ ከምዚ ፈጠረ፡ ተቃዋሞ ሓይልታት ከምቲ ገበሩ እናበልካ ተጸባይ ጥራይ ምዃን፡ ግዜኻ ንኾንቱ ምሕላፍ ግን ዓገብዮ። ተፋላሊና ብዛዕባ ኤርትራ እናቕዘምና ባህርያዊ ሞት ካብ ምጽባይ፡ ነበስና ፈቲሽና፡ ጸላእትና ኣለሊና፡ መንግስቲ ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ. ዝፍጽምም ዘሎ ፍጻሜታት ብንቕሓት ተኻታቲልናን ገምጊምናን፡ ብውህደት ንመጻኢ ህላዌ ህዝብናን ነበስናን ክንሓስብ እዋኑ ኣኸሊዮ። ነዚ ምስ ዘይንገብር ግን ብፍላጥ ድዩ በዘይ ፍላጥ፡ ብቕጥታ ድዩ ብተዘዋዋሪ፡ ንስርዓት ኢ.ህ.ግ.ዲ.ፍ. ንድግፎ ኣሎና ማለትዮ።

ህዝቢ ኤርትራ ብነብሱ ተአማሚኑ፡ ካብ ግርህነትን ኣብ ውልቀ-ሰብ ምእማንን ነጻ እንተድኣ ውጹኡ፡ ጸላኢኡን ፈታዊኡን ንክፈልጥ ኣይክጽግሞንዮ። ጸላኢኡ ዘለለዩ ህዝቢ ድማ ኩሉ ግዜ እዩ ዝዕወት።

ዓወት ንገርህኛ ህዝቢ ኤርትራ!

መጽናዕትን ምርምርን ጉጅለ ደቀባት 08 ጥሪ 2009 ዓ.ም.